

ΑΘΗΝΑ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΙΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΝΕΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ:

ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΙΣ
ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ε. ΠΡΕΒΕΛΑΚΙΣ

Ἐπιταγὲς κλπ πρὸς τὸν
κ. Γ. Α. Ἀνδρουλιδάκι,
Καποδίστρια 36 Ρέθυμνο
Κρήτης.

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΧΤΗΣ:

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ Α΄.

ΡΕΘΥΜΝΟ 15 ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1924

ΑΡΙΘΜΟΣ 17

Mme DESBORDES VALMORES

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΓΕΩΡ. Θ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗ

ΤΑ ΡΟΔΑ ΤΟΥ ΣΑΑΔΗ

Θέλησα σήμερα πρωί ῥόδα νά σοῦ μαζώξω?
Μὰ κοφα τόσα κι' ἔβαλα μέσ' τή δετή μου ζώνη,
ποῦ σφίχτηκε και πιότερα δὲ μπόρεσα νά σπρώξω.
Κ' ἔσπασε και τὰ φύλλα τους στὸν ἄνεμο πετάξαν
και πέσαν μέσ' τή θάλασσα, τὰ κύματα τ' ἀρπάξαν
γιὰ πάντα πᾶν! και στὸν ἄφρο κυλοῦν που τὰ σηκώνει.
Κόκκινη ἔφάν' ἡ θάλασσα σὰ νᾶταν φλογισμένη
μ' ἀπόψε πουν' ἡ ἀγκάλη μου ἀκόμα ζευωδιασμένη,
γύρε και μύρισε ἀπ' αὐτὴν τή θύμησή τοὺς μόνη!

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1) Στὸ Πολιτισμὸ μούτζες
- 2) Μελόδομα
- 3) Καινούργια Θέμελα
- 4) Κόκκινα Λιοντάρια
- 5) Χωριό
- 6) Ὁ ἀόρατος σχεδιαστής
- 7) Ἡ ἀνατροφή τῶν κοριτσιῶν
- 8) Σβετ ὁ λόγος
- 9) Πάρε το πίσω.

ΔΗΓΗΜΑ

ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΜΟΥΤΖΕΣ

Σ' ὄλη τῇ χώρᾳ Γύφτισα τὴν λέγανε. Ποῦθε ἦρθε. Ἀνήξερο. Ποιοὶ οἱ γονιοὶ τῆς, ἀνήξερο κι' αὐτό. Ἐνα ἀψηλὸ λιγνὸ κορίτσι κατάμυρο, ἠλιοψημένο, μὲ γύφτικα χαρακτηριστικὰ πού σου θυμίζαν κείνη ἢ χωριογύρα τῇ ζωῇ, τὰ τζαντήρια, τὸ λιοπύρι. Μονάχη σὰν ἀγριόγυδο. Ἄν κάπου τῆς δίδαν ψωμί κἄνα κομμάτι θᾶτρωε, ἃ δὲ τᾶχε δὲ θᾶτρωε. Χωρὶς σπῆτι. Κανένα σταματισμένο κάρρο, ἢ κανένα καυλῦμμα, τὲς περισσότερες φορές ἢ φυλακὴ τῇ στεγάζαν. Σὺ χνά, τὰ μεσημέρια, πού οἱ δρόμοι ἦσαν ὀλέρημοι, τὰ χαμίνια τῇ τριγυρίζαν ὥσπου—μιὰ πέτρα ἢ μιὰ μπαστιονιά σὺ ἀναμεταξὺ—ἢ Γύφτισσα νερέτα σὴ φυλακὴ. Ἔτσι περνοῦσε ἡ ζωὴ τῆς. Θᾶταν δεκοχτὼ χρονῶ. Κι' αὐτὴ ἡ ζωὴ εἶχε ἀφίσει τὰ ἀδρά τῆς χνάρια στὰ μεισηδία τῆς Γύφτισσας. Ἐνα ἄπλανο βλέμμα, ἕνα ἠλίθιο χασκόγελο, σὰ ἀποκτηνωμένο καὶ κἄτι ζωηρό, λιονταρήσιο πέξ, σὺ μούτρο μὲ κείνο τὸ στεφάνι τῶν ἄταχτων μαλλιών.

Κι' ἡ ζωὴ μονότονη. Ἄλλοτες εἶχε καὶ λίγη διαφυρὰ κάπου—κάπου.

Ἀφοῦ τῇ φυλακῆσαν μιὰ δυὸ φορὲς κλειῖαν κι' εἰ πόριτες κι' ὀλομονάχεψε ἢ Γύφτισα. Κι' ἡ ζωὴ τῆς κύλαγε μονότονη.

Ἦταν ἕνα δειλὸν Ἀγγουστιατικὸ τὰ σπερνὰ μὲλις ποῦχαν ἀπολύσει τοὺς Χριστιανούς κι' ἢ Γύφτισσα γυρνώντας ἀπ' τὸ πλάνημα τῆς εἶχε σταματήσει μπροστά στὴν ἐκκλησιὰ. Ἐπαιξε κἄτι δεκάρες στὴ τσέπη τῆς—Σαββάτο ἦταν, κι' εἶχε βγῆ στὴ διακονιά—καὶ μὲ κείνο τὸ ἄπλανο βλέμμα κυττοῦσε τὸ χρυσομένο σταυρὸ πάνω σὺ τρουῖλο πού οἱ ἀντανάκλασες τοῦ λιοβασιλεμάτου ἀρχίζαν νὰ τοῦ δίδουν μιὰ αἴγλα, πού λὲς ἀνάδιδε τοῦ μοσκολίβανου τῇ μυρουδιᾷ.

Ὁ πάτερ—Ἀνάκιος ἔβγαине μαζὺ μὲ τὸ καντηλανάφτη:

—Ἄς. . . βρῶμα πού θὰ μαγαρίσης τὸ τόπο! φώναξε θυμωμένος ὁ καντηλανάφτης καθὼς εἶδε κεὶ τῇ Γύφτισα.

Ἐκαμ' αὐτὴ ἕνα βῆμα ἔτριξε μιὰ ματιὰ παραπονετικὴ κι' ἔστριψε.

—Δὲ σὲ πειράζει, Γιωργάκη.

Ἐλα παιδί μου εἶπε ὁ παπᾶς γυρίζοντας στὴ Γύφτισσα.

—Δὲν τὴν ἀφίνεις τῇ κολασμένη γέροντα, μουρμουρίζε ὁ καντηλανάφτης.

Ὡστόσο ἢ Γύφτισσα εἶχε γυρίσει κύτταξε μὲνα πειστωμένο βλέμμα τὸ κλησάρο κι' ὕστερα μ' ἕνα παιδακῆσιο ὕφος χτύπησε τὲς δεκάρες στὴ τσέπη τῆς. Σίμωσε σὺ παπᾶ.

Ἀνασήκωσε αὐτὸς λιγάκι τὸ κλημαῦκι του κι' ὕστερα ἄρχισε νὰ τῆς μουρμουρίζῃ μιὰ εὐκὴ.

Τὸν κύτταε αὐτὴ γιὰ κάμπο τὴ ὥρα, κι' ὕστερα τραβήχτηκε τὸ βλέμμα τῆς κι' ὀλότελα ἀποροφήθηκε ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο τῆς δύσης. Κυττοῦσε ἀχόρταγα τὸ λιοβασίλεμα, κείνες τὲς ῥοδόχρωμες λιτανεῖες τῶν σύγνεφων.

—Ἀμὴν. . . ἦν. . . ἦν. . . μουρμουρίζε μηχανικὰ ὁ καντηλανάφτης ὕστερα ἀπὸ κάθε εὐκὴ τοῦ πάτερ—Ἀνάκιου.

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φωτίση, τέκνον μου, ἀποχαιρέτησε ὁ παπᾶς.

ἢ γύφτισα δὲν ἄκουε τίποτε. Θυμῶταν κἄτι παλῆς δῆγησες, παραμύθια, φανταζόταν ἴσως τὴν ἀτῆ τῆς πάνω στὰ ῥοδόχρωμα πούπουλα.

—Γύφτισα! Γύφτισα! οὐρλιάσανε τὰ χαμίνια πού περιμέναν νὰ φύγῃ ὁ παπᾶς γιὰ ν' ἀρχίσουν.

Τραβήχτηκε αὐτὴ ἀπὸ τὴ ῥέμβη τῆς.

—Ὑπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ, μουρμουρίζε, ἀρπώνοντας τῇ πρώτῃ φράση πού τῆς κατέβηκε.

Ἦταν πρόσφατη, ἕνα ἀπὸ τὰ ξόρκια τοῦ καντηλανάφτη.

—Σατανᾶ, σατανᾶ! . . . οὐρλιάσαν οἱ γαβριάδες, ποιὸς σὲ δασκάλεψε; Γύφτισσα, Γύφτισσα! . . . ἔλεγε αὐτὴ.

Κἄτι μᾶς ετοιμάζει, ψιθυρίζουν οἱ μάγες. Καὶ πιάσαν πέτρες.

ἢ Γύφτισσα ὥστόσο εἶχε γαληνέψει. Τὰ ξόρκια τοῦ παπᾶ, ἢ ῥοδόχρωμες λιτανεῖες τάχα; τὴν εἶχαν γαληνέψει.

Ἐσκυψε τὸ κεφάλι καὶ προχώρησε θαρρετὰ γιὰ τὴν ἐκκλησιὰ. Πῆρε στὰ χέρια τῆς τὸ σκουργιασμένο τὸ κλειδί, ἔτριξε στὴ σιδερένια κλειδωνιά κι' ἄνοιξε.

ἢ Μυδουδιὰ τῶν μουσκεμένων τοίχων μαζὺ μὲ τῇ μυρουδιᾷ τῶν νηοσβυσμένων κεριῶν τῆς χτύπησε. Μιὰ ἀόριστη μυρωδιὰ λιβανιοῦ μαζὺ μὲ τῇ λαδίλα ἀπὸ τὸ κουροῦπι κεὶ στὴ γωνιά . . .

Χλώμιασε ἢ Γύφτισα. Νόμισε πὼς τὰ κόνισματα τῇ κυττοῦσαν παράξανα.

Γονάτισε. . . Σήκωσε τὸ χέρι νὰ κάμῃ τὸ Σταυρὸ τῆς. Σκούνησε στὴ μύτη. Ἐνοιωσε τότες τῇ γρηγοράδα τοῦ καιροῦ. Ὅχτῶ χρόνια πούχε δὲν εἶχε σηκώσει τὸ χέρι γιὰ σταυρὸ! Τὴν ἀπίσταση τοῦ καιροῦ τὴν εἶχε ἀναπάντευχα αἰστανθῆ. Ἀχτίδα φῶς, μὲ σκληρὴ.

—Γύφτισσα, γύφτισσα! Πᾶ νὰ φέρουμε τὸ Γιωργάκη! φανάξαν τὰ χαμίνια.

Φοβήθηκε αὐτὴ. Ἐκαμε ξανά τὸ σταυρὸ τῆς φίλησε τὲς λακωνωμένες πλάκες καὶ βγῆκε ὄξω.

Φεύγοντας κύτταξε πάλι τὸ σταυρὸ. Οἱ τελευταῖες ἀναλαμπὲς τοῦ σούρουπου τὸν ὠμοφαίναν ἀκόμα.

Χτύπησε ἠλίθια τῆς δεκάρες στὴ τσέπη τῆς.

Περνοῦσαν οἱ μέρες. ἢ Γύφτισσα κάθε βράδου ἀπόξω στὴν ἐκκλησιὰ.

Ὁ σταυρὸς ὁ θεῖκος τῇ τραβοῦσε. Ἀσύνειδα, ἀνήξερα ἄρχιξε ν' ἀγαπᾶ τὴν ἐκκλησιὰ. Πῆγαινε ταχτικά. Ὑστερα τῆς ἄρεσε νὰ καθίῃ σὺπεριγυαῦλι νὰ κυττᾷ τὸ χρυσομένο σταυρὸ. Πάνω σ' ἕναπεξοῦλι, κάτωἀπὸμιὰ ῥοδαριά κεὶ στὴ γωνιά κάθε βράδου θᾶβλεπε κανεὶς τῇ Γύφτισσα. Κι' ἦταν τόσο ὠμορφη τότες!

Ὁ πάτερ—Ἀνάκιος ἔβλεπε αὐτὸ τ' ἀλλαγία στὴ ζωὴ τῆς κι' ἐχαιρόνταν. Τῆς μιλοῦσε κάποτες, κι' αὐτὴ τοῦ μιλοῦσε. Κι' ἦταν μοναδικὸ αὐτὸ. Νὰ μιλήῃ ἢ Γύφτισσα.

Ὁσὺρανὸς ὅμως σὰ νὰ τῇ κατάριστηκε μιὰ μέρα. Ἀνεξήγητα τὸ ξερβὸ τῆς πόδι ἀρχίξε νὰ πρήχνηται. Στὴν ἀρχὴ δὲ πρόσεξε, σὲ λίγο δὲ μπορούσε νὰ περπατήσῃ.

Ἄυστυχη Γύφτισσα!

Καὶ τὰ χαμίνια τῇ πειράζαν δταν τὸ θέλαν.

Εἶχε ἀγριέψει αὐτὴ. ἢ ἀμνησιὰ τῇ σκότωνε. Καὶ τὸ ψωμί ἔλειπε. Τὸ νερὸ! Ἐλειωνε ἢ Γύφτισσα. Καθισμένη πάντα πάνω σὺ πεξοῦλι κάτω ἀπ' τῇ ῥοδαριά. . .

Καὶ τὰ πειράγματα τῶ χαμινιῶ συχνότερα.

Ἐνα βράδου σχολάζοντας τὸν σπερνὸ ὁ πάτερ—Ἀνάκιος τᾶμαθε. Γύρισε σὺ περγιαῦλι τῆς ἐκκλησιᾶς κι' ἀναζήτησε τῇ Γύφτισσα.

Τὴν εἶδε νὰ κοιτεται πάνω σὺ πεξοῦλι. Σίμωσε. Μὲ τὰ μά-

τια άτενισμένα στο σταυρό το χρυσωμένο από το μούχρωμα τή κεφαλή ή ροδαριά στεφανωμένη, κοιτόνταν ή Γύφτισσα...ξέπνεη?

Και τό παθιασμένο πόδι, φουσκωμένο, αντίθετα σι' άλλο κομμι τ' άδύναμο, τό σκελετωμένο, ξαπλωτό πρός τή χώρα άφινε λές μιιά μουτζα σιόν άθρωπο, στο πολιτισμό!

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ
7—8—1924

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ

Γιά τους φίλους του θεάτρου, και έπειδή τελευταία καταβλουνται πολλές προσπάθειες γιά τήν ίδρυση Έλληνικού Μελοδράματος (οί άνηγωνώστες θά θυμοϋνται θέβαιν τή σχετική άρθρο στήν «Αθηνα») δέ θεωρούμε άσκοπο, μέ τή δουλειά και μερικών βιβλίων, νά δώσουμε έδώ μιιά εικόνα του μελοδράματος.

Τι είναι λοιπόν μελοδράμα; Είναι τό ελληνικό τής Ιταλικής λέξης opera που σημαίνει έργο που έχει μελοποιηθή. Και μέ τή σημασία αυτή πρωτο ρησιμοποιήθηκε από τον Ένετό Καβάλι (1639) γιά τή έργα του τά τραγικά και μελοποιημένα.

Σκοπός του Μελοδράματος είναι νά παραστήση μιιά δραματική πράξη και μέ τή βοήθεια τής μουσικής νά κάμη μιιά μεγάλη τήν επίδραση του έργου που παριστάνεται πάνω στο άσθημα και τή φαντασία τ' άκροαστή. Κάθε όμως δράμα δέν είναι και κατάλληλο γιά μελοδράμα. Βάση του μελοδράματος αποτελεί κείνο που λέγεται libretto.

Στό Μελοδράμα, αντίθετα όλωσδιόλου πρός τό δράμα δέν ξετυλίσσονται διαλεκτικά, και μέ λογική συνένχεια διάφοροι χαρακτήρες. Οί χαρακτήρες παρουσιάζονται ανεπτυγμένοι, και δίδεται μιιά σειρά από δραματικές εικόνες, που ή έσωτερική τους συνίφεια πρέπει νά είναι αυτόδηλη, γλατι, φυσικά—κι' αυτό θά τό καταλάβουν καλύτερα όσοι ξέρουν μουσική—μέ τή μουσική δέν μπορεί ν' αναπτυχτή.

Έτσι τό έργο λαβαίνει

μιιά στερεοτυπία που τήν μεγαλώνουν οί μουσικοί χαρακτήρες που πάλι περιορίζονται σ' έξη φωνές, κι' ή ανάγκη νά εκφράζεται ό χαρακτήρας του προσώπου μέ τό χαρακτήρα τής φωνής.

Έχει και τό Μελοδράμα τή ελαττώματά του, και ύπάρχει ό κίνδυνος, έπειδή καλλιεργούνται πολλές τέχνες μέσα του, μέ άπ' αυτές νά καλλιεργηθή παρά πίν' άπ' ότι πρέπει και νά βλάψη τις άλλες. Έτσι τό έξέτιστο μελοδράμα του 18! αιώνα, έχει τή ελαττώμα του ότι καλλιεργήσε ιδιαιτέρως τή μονωδία. Πάλι τό σύγχρονο Γερμανικό μελοδράμα έχει τό ελαττώμα τής υπερβολικής σκηνική διακόσμηση, και τελευταίο—όν τό Μ. είχε λογική τό έλαττώμα του αυτό θά τ' ονομάζουμε «αυθαιρεσία»—ή τάση που έχει νά καταλάβη τή θέση του δράματος. Γύρ' άπ' αυτά τά ζητήματα και τή λύση τους, στρέφεται ή ιστορία του Μ., όπως ή γή γύρω στον άξονά της.

Γνωστοί ρυθμιστές του είναι ό Βάγνερ και Γκούκ.

Έχουμε διάφορα είδη μελοδράματος. Τά πιό συνειθισμένα είναι τό «μέγα» ή «σοβαρό» μελοδράμα (opera seria Ιταλικά) και τό «κωμικό» (opera buffa Ιταλικά). Στό δεύτερο είδος οί Γάλλοι και Γερμανοί κοροϊδεϋουν τό διάλογό τήν ώρα που λέγεται. Πολύς φορές όμως γίνεται και στό «σοβαρό μελοδράμα» καθώς στή «Μαγευμένη φλογέρα» του Μότσαρ τό Φιντέλιο του Μπετχόβεν.

Τά έργα στα όποια απαγγέλλονται όλοι οί διάλογοι λέγονται «μελοδραματάκια» (operettes)

Λεία τής γέννησης του Μ. είναι ή άπόπειρα, του 1590, γιά τήν Αναγέννησι τής αρχαίας τραγωδίας, στήν Ηλιατωνική Ακαδημία τής Φλωρεντίας.

Τό πρώτο έργο ήταν ή «Δάφνη» (1597). Γράφτηκε από τον Οκτάβιο Ρινοτσίνε και τραγουδήθηκε από τον Ιαν. Πέρι. Οί έδιοι άργότερα έκαμαν τήν «Ευριπίδεια» (1600) που ψη-

μέζεται ως τό καλύτερο μελοδράμα. Από κει κι' ύστερα έχουμε τόσα και τόσα.

ΠΑΝΟΣ ΗΡΙΑΝΟΣ

ΠΡΑΞΤΡΑΤΙΣΜΕΝΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

ΚΑΛΟΟΥΡΤΙΑ ΟΜΕΡΕΑ

Γερό του λόγου χαρκευτή πιάσε τ' άμόνι, τό σφυρι—ναί πιάσε τα!—μέ τά γερά τά μπρούσασου, τ' άτσαλένια, φούσκωσε τά πλατειά τά μαλλιαρά τά στήθεια σου και φύσησε τήν Ιερή φωτιά! Πύρωσε τό λόγο και μέ τώνα χέρι κρατώντας τό άμόνι μέ άλλο τό σφυρι, χαρκιάς έσύ μέ άναμένα τά μάγουλα άπ' τήν Ιερή φωτιά, χτύπησε στο λογικεμένο καλοϋπιτής Σκέψης τό λόγο! Χτύπα άφοβα! Μανουάθε θ' άκουστή τό σφυροκόπημα τό δυνατό. Θά χτυπηθοϋνε ή πρόληψες, θά χτυπηθοϋνε ή θρησκείες, ή δόξες, τά πλούτια! Θά σπαριαγήσουν οί έρωτες, θά μουγκρίσουν ή έχτρες! Θ' άκουστή ό λόγος. Πυρωμένος φλογοβόλος!—Οδηγητής!

Και θά μαζευτοϋνε τά πλήθια κάτωθε σου!

Θά χτυπάς τό λόγο άλύπητα ώσπου νά πετύχης τό τέλειο!

Θά στέκσαι ψηλά—πολύ ψηλά—φανταχτερός, πυρωμένος άπ' τήν Ιερή φωτιά, δλοκόκκινος! Και τ' άμόνι δλοκόκκινο, τό σφυρι άνάληγο...θά πλάσσης τό λόγο! Θά Ιερουργής!

—Τή γυναίκα! θά φωνάζουνε τά πλήθια από κάτω.

Θάνοσάνεις κι' ύστερα πειά χωρίς άνασασμό... στο καλοϋπι τό λογικεμένο τής Σκέψης όλες άράδα, νά βγή ή τέλεια: Μήδειες και Αληστρες, Μπεύτριες και Ίξόλδες, Ομφάλες, Δεισδέμονες, Ελβίρες κι' Αντρομάχες.. Ίφιγένειες!

Νά βγή ή γυναίκα!

Και βγήη!

Θά νοίξη τά μπράτσα ό κόσμος και θά τή δεχτή!

Τέλεια!

Θά ξαναδουλέψη τό σφυροκόπι του λόγου. Θά Ιερουργήσης!

Τόν άντρα! Θά φωνάζουν τά πλήθια!

Δυσέες κι' Ηρακλείδες Δάντηδες και Τριστάνοι, Ρωμοιοι... Φάουστοι, Μελιστόφελες...

Νά βγή ό άντρας!

Και βγήη!

Θά Ιερουργήση ξανά ό ποι—
(Συνέχεια εις στήν 5η σελίδα)

GABRIELE D'ANNUNZIO

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΠΑΝΤΕΛΗΓ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗ

Κανείς δὲν εἶχε τολμήσει νὰ ξανακλείσει τὸ μπλάκονι ποῦ εἶχε πέσει ὁ Μαζαγκρόνια. Τὸ πτώμα κοιτότανε μὲ μιὰ θέα γελοία καὶ τρομερή. Ἔτσι ποῦ οἱ ἐπαναστάτες γιὰ νάναί λεύτεροι, εἶχαν ἀφίσει τὸ κοντάρι ἀνάμεσα στὰ κάγκελα, εἶβλεπε κανείς τὸ ἀκρωτηριασμένο κορμὶ τοῦ Βικέντιου Μούρο μέσα ἀπ' τὲς φουσκωμένες κουρτίνες. Τὸ βράδυ ἦταν βαθύ. Τ' ἀστέρια λαμπροκοπούσαν σὰ δυναμωμένα ἀπὸ τὸν ἄερα. Καλάμια κίγαν μικρὰ.

Ἀκούοντας τοὺς χτύπους στὲς πόρτες, ὁ δοῦκας τοῦ Ὀφένα θέλησε ἀκόμα νὰ δοκιμάσῃ τὴ τύχη. Ὁ δὸν Φίλιππος, ξουθενωμένος ἀπὸ τὸ τρομό εἶχε τὰ μάτια κλεισμένα· δὲ μιλοῦσε πλεῖα. Ὁ Καρλέττος μὲ τὴ κεφαλή δεμένη, ζάρωνε σὲ μιὰ γωνιά, κτυποῦσε τὰ δόντια του, παγωμένος ἀπὸ τὸν πυρετό κι' ἀπὸ τὸ φόβο, ἀκλουθώντας μὲ τὰ μάτια του τὰ πλάνα κάθε βῆμα, κάθε κίνηση, κάθε χειρονομία τοῦ πατέρα του. Οἱ ὑπηρέτες σκεδὸ ὅλοι εἶχαν καταφύγει στὶς ταπαθῆκες. Μερικοὶ μένανε στὰ γειτονικά δωμάτια.

Ὁ δὸν Λουῆκι τοὺς περιμάζεψε, τοὺς ἐνθάρρυνε τοὺς ἀρμάτωσε μὲ πιστόλια καὶ μὲ ντουφέκια, ὕστερα ὄρισε στὸ καθένα μιὰ θέση στὸ κάθε παρῶθρι ἢ ἀνάμεσα στὰ κάγκελα κανενὸς μπαλκονιοῦ. Καθένας τοὺς θὰ χτυποῦσε στὸ πλῆθος, μὲ τὴ μεγαλύτερη ταχύτη, σιωπηλά, χωρὶς νὰ προβάλλῃ

—Πηγαίνετε!

Ἡ φωτιά ἀρχίσε. Ὁ δοῦκας ἐπρόβλεπε τὸν πανικό. Αὐτὸς ὁ ἴδιος γέμιζε κι' ἀδειάζε τὰ μικρὰ του τὰ πιστόλια μὲ μιὰ θαυμάσια δύναμη, ἀκτάπαντα. Ἔτσι ποῦ ἡ ὁρδή ἦταν πυκνή, κανένας ἀτύχημα δὲ λάθαινε τὸν ἄνθρωπό του. Ἡ κατάρσι τῶν πληγωμένων, σὲ καθεὶ ἐκπεσοκοτότησι, ὑποκινούσαν τοὺς ὑπηρέτες κι' αὐθαίαν τὴ δραστηριότη τους. Ἡ στάσι πειὰ ξετύλισσόνταν, ἀδειάζε τὴ πλατεία, ἀφίνοντας κατὰ γῆς τοὺς πληγωμένους.

Τότες μιὰ κραυγὴ νίκης ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ προσωπίκὸ τοῦ σπητιοῦ.

—Ζήτω ὁ δοῦκας τοῦ Ὀφένα!

Οἱ δειλοὶ ζωήρεῦαν, γινότανε ἥχος· βλέπιντας τὸν ἔχτρο νὰ τὸ πέρνη πόδι. Δὲ κρυπτόντουσαν πειὰ, δὲ περιβολοῦσαν πειὰ στὰ στραβά· μονὸ ἔχαν σηκωθῆ πρηφανα· ἀντιμετωπίζαν, φάτανε στὸ σκοπὸ τους. Καὶ κάθε φορὰ ποῦ εἶβλεπαν νὰ πέρτη ὁ ἄνθρωπος τοὺς, πετοῦσαν τὴ κραυγὴ:

—Νὰ ζήτουμε τὰ κοκκίνα λιοντάρια!

—Ζήτω ὁ δοῦκας!

Σὲ λίγο τὸ καλάτι λευτερώθηκε ἀπὸ τὴ πολιορκία. Ἀκουε κανείς γύρωθε νὰ μουγγρίζουν οἱ πληγωμένοι.

Τ' ἀπομεινάρια τῶν λαμπάδων, ποῦ καίανε ἀκόμα κατὰ γῆς, φωτίζαν ἓνα παραμορφωμένο κορμὶ, μιὰ θάλασσα ἀπὸ αἷμα, τὸ σίδερο μιᾶς σκαλίδας ἢ ἐνοῦς δρεπανιοῦ· κι' ὕστερα σβυνόντουσαν μ' ἓνα τελευταῖο

τροῖξιμο. Ὁ ἄνεμος εἶχε δυναμώσει, καὶ τάρασσε τὲς ἄξυες μ' ἓνα μεγάλο θόρυβο. Τὰ γαυγίσματα τῶν κυλιῶν ἀπαντοῦσαν πέρα ἀπ' τὸν κάμπο.

Μεθυσμένοι ἀπὸ τὴ νίκη, ἄδρωμένοι, διψασμένοι, οἱ ὑπηρέτες κατεβῆκαν γιὰ νὰ γλεντήσουν. Ὅλοι ἦταν γεροὶ κι' ἀβλαργοί. Πίνανε χωρὶς μέτρο, μὲ θόρυβο. Καθένας φώναζε τὰ δνόματα κείνων πρὸς τὴν τύχη κι' ἐπερίφραζε τὸ τρόπο ποῦ δαγκῶναν τὴ σκόνη, μὲ χειρονομίες γελοῖες. Ἐνας μάγερως κινυρήθηκε πῶς σκότωσε τὸ φρερό Ρόκο Φούρτσι. Χρωματισμένες ἀπὸ τὸ κρασί, ἡ σαγλοκουβέντες πληθύναν.

VI

Κι' ὡς τόσο, ἐνῶ ὁ δοῦκας τοῦ Ὀφένα, βέβαιος πῶς τοῦλάχιστο ἀπόψε εἶχε διαρῦγει τὸ κίντυνο, ἐφρόντιζε καὶ περιποιῶταν τὸν Καρλέττο, αἰρνίδιες λάμπες ἀντιφύγισαν σ' ἓνα καθρέφτη, καὶ κινούργια βουητὰ ἀκουστήκαν μαζὺ μὲ τὸ μουγγρισμα τοῦ γασπῆ, κάτω ἀπ' τὸ πλάτι. Ἀδόχρωνα φάνηκαν τέσσερις ἢ πέντε ὑπηρέτες ποῦ ὁ καινὸς εἶχε σκεδὸ πνίξει στὸ βαρὺ τους τὸν ὕπνο. Δὲν εἶχαν ἀκόμα ἔδῃ στὰ σύγκαλα τους· παραπατοῦσαν χωρὶς νὰ μπουοῦν νὰ λύσουν τὴ γλώσσα τους τὴ μουδιζομένη. Ἄλλοι ἀποσῶναν:

—Ἡ φωτιά, ἡ φωτιά!!

Τρέμανε, ἀκουμπισμένοι ὁ ἓνας στὸν ἄλλο σάν ἀρνιά. Πάλι, ἡ τανάλιας τῆς ἀναντορίας σφίγγανε τὰ γένατά τους τὰ δουλόπρεπα. Εἶχαν ὄλες τὶς αἰσθησες χαϊμένες σαν στὸν ἐριμάλη. Δὲ ἔβραν τί νὰ κάμουνε, μὴ ἔχοντας ἀκόμα συναίσθησι τοῦ κίντυνου. Δὲ ζητοῦσαν γλυτωμό. Σκοντάφνανε στὸν κραισῶχομο κινὸ τοῦ θανάτου.

Παραξενωμένοι, ὁ δοῦκας στάθηκε πρῶτα ἀμήχανος. Μὰ ὁ νῶς, βλέποντας νὰ μπαινῇ ὁ καινὸς, κι' ἀκούοντας τὸ χωροῦ ἀπὸ τοῦ μουρουριστοῦ ποῦ κίνοῦνε ἡ σλόγες ὅταν βροσκουνε τρορὴ τῆς ἀχορτιασιᾶς τους, ἀρχίσε νὰ φωνάζῃ μὲ μιὰ φωνὴ τόσο διαπεπαστικὴ καὶ νὰ κινή χειρονομίες τόσο τρελλές ποῦ ὁ δὸν Φίλιππος ἔσπηνσε ἀπὸ τὴ νύκχη του κι' ἐβεβαιώθηκε πειὰ γιὰ τὸ τέλος.

Τὸ τέλος ἦταν ἀτακόφρευο. Αὐτὸς ὁ ἀποθαρρῶμένος γέρος ἄκουσε τὴς χιλίες φωνές τῶν αἰῶνων στ' ἀπειρόπληθο λάλημα τῆς φωτιάς ποῦ περνοῦσε μεταχίτη δαυμόνων μὲ ἀπὸ τὴ παλῆ τῆς ξυλῆια τοῦ σπητιοῦ κατατόφοντα· κάθε τι μὲ φλόγες εἰκνίνητες ἔενστές ἤχερες. Ἡ φλόγες τρέχαν ἀνάλαφρες πάνω τοὺς τοίχους ἀγγίζαν τὰ χαλιὰ, δειλοῦσαν μιὰ στιγμὴ μπροστά στὸ πανί, χρωματίζόντανε μὲ χρώματα ἀράνταστα, μπαινάνε στὸ φάδι τῶ χαλιῶνε μὲ χιλίες δονούμενες ψιλές γλώσσες, φαινόντουσαν σὺ νὰ δίδαν γιὰ μιὰ στιγμὴ στὸ στόμα μιᾶς νύφης ἢ θεᾶς ἓνα πρωτόθωρο χασκόγελο, τὰ νὰ συσφίγγανε μονοστιγμῆς τὴ θωριά τους ἴσθι βιαιότη μιᾶς ὀρμῆς ἀκράτητης. Καὶ τρέχαν ὀλοένα μὲ μιὰ φρυγὴ ὄλοκαὶ φωτεινότερη. Συστρέφανε τὰ ξυλένια ἐπὶ πλά διατηρώντας

≡ ΑΘΗΝΑ ≡

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΣ

Εσωτερικού Έτηρία Δραχμές 25

Εξωτερικού Έξάμηνη 15

Δοίπων Χωρών Γαλλικά Δολ. 2

Εξάμηνοι αναλόγως

52525252525252525252525252525252

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται. Ἔργα ποῦ θίγουν πρόσωπα δὲ δημόσιούνται.

Ὅποιος θέλει νὰ γράψῃ μὲ ψευδώνυμο ἀφείλει νὰ μᾶς τὸ δηλώσῃ, πληρωνοντας 2 δρ. γὰ τὴν ἐγκριση του.

52525252525252525252525252525252

γιὰ λίγο τὸ σῆμά τους, ἔτσι ποῦ φαινόντουσαν σὰ λαξεμένα πάνω σ' ὄγκους ρουμπίνι, ἕστερσι ὀλομεμιάς διαλυόντανε καὶ γινόντανιν στάχτη σὰν ἀπὸ μαγεία. Μιά μαγικιά θάξ στεφάνωνε τὸ τέλος τῆς βράσεως καὶ τῆς κττοικιάς. Τὰ κόκκινα λιοντάρια τῆς πυρκαϊῆς εἶχαν στὰ στόματά τους τὸ τραγοῦδι τῆς νίκης τῆς πέθιμης. Ὁ τυραννίσκος μὲ τὸ ἐπιταχτικὸ τὸ στόμα τὸ ἰχόρταγο τ' ἀγροίκησε, κι' ἀναστηλιόθηκε. Ἡ περὶφάνια ὄλω τῶ προγόνο του ἀντικατάστησε τὴ θανάσιμη πορφύρα.

Ὅλη ἡ νύχτα ἦταν γιομάτη ἀπὸ κραυγὲς καὶ κλάματα. Σιωποῦσε δὲ κῦτταζε τὸ πατέρα του ποῦ παρακαλοῦσε ἀδραξε τὸ γυῖο του!

—Σώσέ με! Σώσέ με! φώναζε ὁ γέρος μάταια προσπαθώντας ν' ἀνασηκωθῆ, καταλαβαίνοντας εὐρὰ τὰ δοκάρια νὰ γκρεμίζονται κίτωθε του, στραβωμένος ἀπὸ τὴν ἀγλήγητη ὀμορφιά τοῦ θανάτου. Σώσέ με!

Μὲ μιὰ ὑπέρτατη προσπάθεια πέταξε νὰ ξεκολλήσῃ ἀπὸ τὴ καθέκλα του. Κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ μὲ τὸ κορμὶ γεμισμένο μπροστὰ, πηδαρίζοντας μὲ μικρὰ βήματα ὄλο καὶ γρηγορώτερα, σὰ νὰ φερότανε ἀπὸ νὰ σπρώξῃμὸ ἀνίκητο ποῦ ὀλόενε μὲ γάλανε. Καὶ κονοῦσε τὰ μαλλιαρὰ του χέρια ὀλοπου ἔπεσε συντριμμένος, ξεφουδώντας καὶ ζαρόνοντας σὰ μιὰ φουδκα.

Μὰ ἡ βοή τῆς στάσης μεγάλωνε κι' ἀνέβαινε πεῖο ψηλά κι' ἀπὸ τὴ πυρκαϊά. Οἱ ὑπῆρτες τρελλοὶ ἀπὸ τὸ φόβο μισοκλιμένοι, πέφτανε ἀπὸ τὰ παράθυρα, ἴκαι πεθαίναν πάνω στὸ χῶμα ἢ κινώνταν ἀκόμα καὶ τοῦς ἀποτελειώναν μὲ χτυπήματα τῆς δίκελλας στῆ κοιλιά. Σὲ κάθε πέσιμο, κῦττάζαν τὸν ἀνθρω-

πο ἀπὸ κοντὰ, τὸν γυρίζανε γιὰ νὰ τὸν ἀναγνώρισουν.

—Τὸ δοῦκα! Τὸ δοῦκα! φωνάζανε οἱ ἄγριοι, δυσαρεστημένοι γιὰτὶ θέλανε νὰ δοῦνε στὰ πόδια τους τὸν τυραννίσκο καὶ τὸ γυῖο του.

—Νὰ τον! Νὰ τον! Αὐτὸς εἶναι!

—Ἢλα! Ἢλα! Θέλομε ν' ἀνάψωμε τὲς πίπες μας στῆ φωτιά τῶ κοκκαῖο σου!

—Ἀπόθανε, σκύλε! Θέλομε νὰ ψήσωμε τὸ ψωμὶ μας στῆ ζεστὴ σου στάχτη.

Στὸ κατόφλι τῆς μεγάλης πόρτας ἀπέναντι ἀκριβῶς στὸν ὄχλο, φάνηκε ὁ δὸν Λουδγι, μὲ τὰ χροῖα ἀνομιμένα, κρατώντας στοὺς ὤμους πῖνο τ' ἀκίνητο κορμὶ τοῦ παιδιοῦ. Εἶχε ὄλο τὸ πρόσωπο καυμένο δυσκολογνώριστο· δὲν εἶχε σκεδὸ γένι μὴδὲ μαλλιά· δὲν εἶχε παρὰ φοβερὰ σαρόνια κι' ἕνα στόμα ποῦ δάγκωνε τὴ φωτιά. Ἀλλὰ περπιτοῦσε μέσσι στῆ πυρκαϊά, δυναμιωμένος ἀπὸ τὴ φλόγα του τὴ δυνατότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη φλόγα, κῦττώντας τὸν ὄχλο μὲ τὸ δεσποτικὸ του βλέμμα, μὲ τὴ σκληράδα τῶν ἀβλέφαρων ματιῶν του. Στὴν ἀρχὴ οἱ στασιαστὲς σωπάσαν, φοβισμένοι. Ὑστερα πάλι οὐρλιάσαν, χτυπήσαν τὸ πόδι σὰ μ' ἰμοῦδες, περιμένοντας τὸ μεγάλο θῦμα νάρθῃ νὰ ξεπνέψῃ μπροστὰ στὰ σκονισμένα πόδια τους.

—Ἐδῶ, ἔδῶ, σκύλε! Δὲν εἶσαι πῖρὰ ἢ ἀθρακιά τοῦ φούρνου μας! Δὲν εἶσαι παρὰ ἡ στάχτη γιὰ τὴ μπουγάδα μας! Ἐδῶ, ἔδῶ, γουρῶνι!

Ὁ δοῦκας ἦρθε νὰ προκαλέσῃ μὲσ' ἀπὸ τῆς φλόγες τῆς μεγαλύτερης βλαστήμιες. Μάζεψε ὄλη τὴν ἀντρεία τῆς φήσεως του σὲ μιὰ χειρονομία θαυμάσιας περιφρόνησης. Ὑστερα γύρισε τὴ ὄαχ' πέταξε τὸ κορμὶ τοῦ παιδιοῦ σ' ἕνα στροβίλο σπιθήρω· καὶ μόνος, ξεφάνιστηκε γιὰ πάντα, ἕσσι ποῦ περὶφάνια παιὰ κοκκινίζαν τὰ κόκκινα λιοντάρια τῆς πυρκαϊῆς!

ΤΕΛΟΣ

(ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΘΕΜΕΛΙΑ)

(ἡ συνέχεια ἐκ τῆς τρίτης σελίδας)

τῆς!

Τὴ θρησκεία! θὰ φωνιάξουν τὰ πλήθια!

Καὶ νὰ ἡ θρησκεία! Πανόψηλη! Ἀσάλευτη! Ἀθάνατη!

Τὴ πίστη θὰ φωνιάξουν τὰ πλήθια!

Καὶ θὰ δῆς τὰ γόνατα νὰ κλίνουνε.

Δουλευταδες κι' ἀκαμάτες, γραμματισμένοι κι' ἀγράμματοι βοσκοὶ ἢ ζευγολάτες, ναῦτες

νοικοκυραῖοι κι' ἀφεντάδες! Ὅλοι θὰ ἀτενίσουνε τὴ καινούργια πίστη καὶ θὰ λυγίσουν τὰ γόνατα!

Θὰ σηκώσῃ ξανά τὸ σφυρὶ ὁ ποιητῆς:!

—Τὸ ν' Ἐρωτα! θὰ φωνιάξῃ ὁ ἴδιος...

Θὰ θαμπωθοῦν τὰ μάτιακι' ἡ χλαλοῇ κάτωθε θὰ βουθαθῇ!

Ἐνας πανόψηλος θεὸς θὰ σηκωθῇ κι' ἡ πλάστρα ἢ φωνὴ τοῦ ποιητῆ:

—Ἀδέρφια μου ΧΑΡΗΤΕ ΤΟΝ!!

Τὰ πλήθια ἀναστηλωμένα πάνω στὰ ὀλοκαινούργια θέμελα.

—ΑΣ ΤΟΝ ΧΑΡΟΥΜΕΙ! θὰ φωνιάξουν...

ΠΑΝΤΕΛΗΣ Γ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

31 τοῦ Ἰουλῆ 1924

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΧΩΡΙΟ

Ἀμα τραβηγμένος κανεὶς ἀπὸ τὴν ἐλκυστικότη τῆς πόλης μπορεῖ νὰ τραβήξῃ τὸ δρόμο τὸ ψηλὸ γιὰ τὸ χωριό, τότες μόνο θὰ νοιώσῃ καὶ θὰ αἰστανθῇ πῶς ζῆ. Καὶ θέλει τὰ ζήση. Ποτές τὸ Ἀμλετικὸ ἐρώτημα—«νὰ ζῆ κανεὶς γιὰνὰ μὴ ζῆ;»—δὲ θὰ βροῇ τὴ σιῆτα τῆς ἀπογοήτεψης ποῦ θὰν τ' ἀνεβίασῃ στὰ χεῖλια.

Στὸ χωριὸ θέλει κανεὶς νὰ ζήσῃ! Ὁ ὀρξίζοντας, πρῶτα, ὁ ἀπέραντος, ἢ ἀγριάδα τῆς φύσης, ἢ ἀνωμαλία τῆς γῆς, ἢ ἀπλότη τῶ χωρικῶ, ἢ ἀδόλευτη φιλοξενία, οἱ τέποιοι, τέλος, ποῦ συντυχαίνει κανεὶς στὸ δρόμο του, ὄλ' αὐτὰ βάζουν τὴ ψυχὴ στὸ δρόμο ποῦ πρέπει νὰ σαλέψῃ κανεὶς γιὰ νὰ εὐτυχήσῃ. Κι' εἶναι τόσο καλὸ, τόσο ὀμορφο, τόσο ὀφέλιμο νὰ εὐτυχήσῃ κανεὶς. Κάπου ἐδιάβαξα πῶς ὄλες οἱ ἀστένεις συνοψίζονται σὲ μιὰ: Μιὰ μεγάλη «περιεχτικὴ» ἀστένεια ποῦ ὄλες οἱ ἄλλες εἶναι διακλάδωσὲς τῆς. Αὐτὴ ἢ ἀστένεια,— ἡ μ η τ ε ρ α ἄ σ τ ε ν ε ι α— λέγεται διηθητικὸς ἴδς κι' εἶναι μιὰ

τοξίνη.

Κι' αὐτὸς ὁ διηθητικὸς ἰδὸς γεννᾶται ἀπὸ τῆ θλίψη, τῆ δυστυχία, τῆ κακοπέραση!.

Ὅσοι ἢ δυστυχία γεννᾶ τῆ μητέρα ἀρρώσκειται—Κι' ὅταν κανεὶς εὐτυχίῃ δὲν . . . ἀρρωσται. Νὰ γιατί λοιπὸν λιγώτερο οἱ χωρικοὶ ἀρρωστοῦν. Ἐχουν ὅλα κείνα ποὺ χρειάζονται γιὰ νὰ μὴ παράγεται ἡ φοβερὴ τοξίνη. Ἀμα λοιπὸν κι' ἐμεῖς μὲ τῆς ὁμορφιά τοῦ τόπου εὐχαριστήσωμε τῆ ψυχῆ, ἀμα ξεχαστοῦμε μὲ τῆ χωριάτικη ζωῆ, ἀμα εὐτυχισομε τί θὰ θελήσωμε παραπάνω;

Τὸ Ἀμλετικὸ ῥῶδιμα θὰ ἀντικατασταθῇ τότε, σὲ πολίτη: «νὰ ζῆ κανεὶς σὲ χωρὸ γιὰ νὰ μὴ ζῆ;» . . .

Κέσσελλος 3 - 8 - 1924

II.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

WILLIAM CAINE

Ο ΑΣΠΑΤΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΤΗΣ

Μετάφραση Πάνου Ήριδανου

I

Στὸν κῆπο τοῦ Μπούλ ντ' Ὀρ. σὲ μοναδικὸ ξενοδοχεῖο «Βιλνέβ—Σαίν—Λοῦη» κατ' ἀπὸ μιὰ ἐξαισία πρώην δασοτοξία, καθόταν ὁ Λουὶς Μεντόζα ἀναπνέοντας ανοιξιάτικο ἀγέρα, καταβροχιθίζοντας ἕνα κόσμο φαγιά, κι' εἰς χροιστῶντας τὸ Θεὸ γιὰ τὸ χωρὶς ἀξία τῶρο τῆς ζωῆς, ἀρχιγελοιογράφος λῆς ἐποχῆς του. Ἰσπανὸς Ἀνδρατουσιάνος τῆ γέννηση, Παρισιάνος τῆ κατοικία, καὶ Κοσμοπολιτιάνος τῆ φύση.

Εἶχεν ἐπιχειρήσει πάμπολλα ταξείδια στὸν καιρὸ του. Πολλὰ καὶ διάφορα ἦσαν οἱ μαγευτικὲς σκηνὲς πάνω στὶς ὑποῖες τὸ παρατηρητικὸ του μάτι εἶχε κοιταξοῦ μ' εὐχαρίστηση πλοῦσια καὶ σπάνια ἦσαν τ' ἀναριθμητὰ φαγιά ποῦχε φάει, ἀλλὰ πατέ, ἔλεγεν ὁ ἴδιος, σ' ἀποψη ἢ ἔφαγε ὁμελέτα μὲ περισσότερη ἱκανοποίηση, ἀπὸ κείνη ποῦ τώρα ἀπαλάμβανε σὲ δειντοκορνιζομένο κῆπο.

Ἐνα τέταρτο πρὶν δὲν ἦταν

παρ' ἕνας κουρασμένος καὶ πεινασμένος ἀνθρωπάκος ποῦ στενοχωριώταν πολὺ γιὰτὶ χε φύγ' ἀπ' τὸ Παρίσι. Ἀλήθειαι, ἀκόμα τὸ μεσημέρι—τῆ σιγνιτισμένη ὥρα τοῦ φαγιοῦ του—ὁ Μεντόζα ἦταν ὀλοτελα χαμένος σὲ ἀπαίσιο αὐτὸ δάσος τοῦ Φοντενπλό, κι' ἄλλα εἰκοσι λεπτὰ ἀπελπιστικῆς πλάνης περάσαν πρὶν, ἐν' ἀναπάντεχο ἀνοιγμα στὶς φιλόξενες σειρὲς τῶν δένδρων, τ' ἀποκαλύψη τὸ θαυμάσιο αὐτὸ πανδοχεῖο, μαρροστὰ στὰ γοιτημένα μάτια του. Ἐι τῶρα πλὴ ὅλοι του οἱ κόποι λησμονήθηκαν, κι' ἡ ἐκδρομὴ αὐτῆ ποῦ μόλις πρὸ ὀλίγου τοῦ φαινόταν τὸ πρὸ ἀνόητο πρᾶγμα στὸν κόσμον, εἶχε γίνεαι, στὰ μάτια του, ἕνα ἀπὸ τὰ πρὸ εὐτυχισμένα κατορθώματα ὅλης του τῆς ζωῆς.

Κι' ἔτσι ποῦτρωγε' κι' ἔπινε καὶ χαιρόταν, ξαφνικὰ ἀνακάλυψε σὲ στήθος του μιὰ πεθνμιά, γερὴ, δυνατῆ: Νὰ μείνη πάντα σὲ Βιλνέβ—Σαίν—Λοῦη ἐκεῖ νὰ τρώη ὁμελίτες ἐνὼ θὰ κῦτταζε τὸν κῆπο τοῦ Μπούλ ντ' Ὀρ, καὶ στὶς μεταξὺ τῶν φαγιῶν ὥρες νὰ περπατᾶ μ' ἀνεση σὲ εὐγενικὸ δάσος τοῦ Φοντενπλό, ἐκεῖ ποῦ τὴν ἴδια πρωινῆ αὐτὸς κι' ἡ Ἀνοιξὴ εἶχαν, μὲ τὸσση τέρψη, ἀλληλοανανεώσει τῆ γεωργμῖα τους. Τὸ Παρίσι δὲν ἤθελε νὰτὸ ξαναζῆ πᾶ. Ἐμπούγνιασε μ' ἕνα κομμάτι φαμί τ' ἀπομνηνῆρια τῆς ὁμελέτας. Ὑστερα διάταξε νοτολέτες, κι' ἡ κυρία Ἄλλαν τοῦ τὶς ἔφερε.

Ἡ Κυρία Ἄλλαν εἶχε δυὸ δωμάτια, τὰ ὁποῖα εἶχε θέσει στῆ διαίτηση τοῦ Κυρίου, μὲ ὅλες του τὶς εἰκολίες, κι' ἦταν πολὺ καλὴ καὶ ἐνθαρτυντικὴ γυναῖκα. Καμιά ἄλλη ἐλοχὴ δὲν μποροῦσε νὰ διαλεχτῆ ἀπὸ ἕνα Κύριο ποῦ θᾶθελε νὰ γνωριστῆ.

Σιγὰ σιγὰ τέλειωσε τὸ φαῖ του, πῆρε τὸν καφέ του, καὶ καπνίζοντας ἕνα τσιγαροῦτο σταθεροποίησε τὴν ἰδέα του.

Ἐτσι, πρὶν νὰ βραδυάση, ἐγκατατάθηκε σ' αὐτὰ τὰ δυὸ δωμάτια, μὲ μιὰ ντουλάπα γεμάτη ροῦχα, κι' ἕνα κουτὶ καλὰ ποδρα. Τὸν ὑπηρετῆ ποῦφερο' αὐτὰ ἀπ' τὸ Παρίσι τὸν ἔδιωξε πίσω, γιὰτ' ὁ Μεντόζα ἤθελε νὰ ζῆσι ἀπλὰ σὲ Μπούλ ντ' Ὀρ.

(Ἀκλουθᾶ)

ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Ἡ ΑΣΠΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Ὅταν τὸ κορίτσι τῶν πό-

λεων ἀναγκάσθηκε ἀπὸ οἰκονομικὴ ἀνάγκη νὰ θυγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ νὰ δουλέψη πλᾶξ μὲ τὸν ἄντρα κι' ἐξῶπνησαν ἀπὸ τὴν προσπάθεια αὐτὴν αἱ δυνάμεις του, καὶ αἰσθάνθηκε τὴν ψυχῆ του ν' ἀγῆλλεται, ἔλευθερωμένη ἀπὸ τὴν στοργικὴν πίεσιν τῶν δικῶν του, τότε στῆ μέθη του, θέλησε νὰ πετάξῃ ὁ,τι τοῦ φάνηκε πῶς τὸ ἔδεσσευε. Πρῶτα ἀπ' ὅλα παράτησε τὸ νοικοκυριὸ. Τοῦ φάνηκε πῶς αὐτὸ ἦτο ἡ χειροπέδη. Χρόνια τώρα δὲν ἄφηναν τὴν γυναῖκα νὰ μάθη τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὰ οἰκιακά. Αὐτὰ, λοιπὸν, ἀπαρνήθηκε πρῶτα ἡ σημερινὴ κόρη ποῦ σπουδάζει, νομίζοντας πῶς ἄμα ἐλευθερωθῆ ἀπ' αὐτὰ, θὰ μποροῦση νὰ τελειοποιήσῃ καλλίτερα τὸ ἄτιμότης. Ἐτσι γενήθηκε ἕνας νέος τύπος γυναίκας, ἡ διανοουμένη, τὸ ἀντίθετο τῆς νοικοκυράς.

Τύποι ἰτελεῖς καὶ λαθεμένοι καὶ οἱ δυὸ. Τύποι ποῦ δὲν παρουσιάζουν ἄρμονικὰ ἀνεπτυγμένην τὴν γυναῖκα, Τύποι ποῦ μὲ τὴν μονομέρειά τους δὲν μποροῦσαν νὰ σκορπίσουν τὴν εὐτυχία γύρω τους.

Ἡ νοικοκυρά μὲ τὸν στενὸν καὶ περιορισμένον τῆ ὀρίξοντα, ἀνέκωνη νὰ παρακολουθήσῃ τὰ παιδιὰ τῆ στῆ ψυχικὴ τους ἐξεδίπλωμα, ἀνέκωνη πολλὰς φορές νὰ καταλάβῃ τὸν ἄνδρα τῆς, μένοντας πάντα σὲ περιθώριο τῆς ζωῆς τῶν δικῶν τῆς, καὶ ἡ ἄλλη, τύπος ποῦ ἀντιπαθητικῆς καὶ πρὸ ἄλλου στος γιὰ τῆ ζωῆ. Τὰ μισογράμματα τῆς χάλασαν τὴν ἀπλότητα τῆς καρδιᾶς. Καὶ αἱ γνώσεις τῆς δὲν τῆς δᾶθοναν ἄρεσθὰ τὸ μυαλὸ γιὰ νὰ καταλάβῃ πῶς δὲν χωρίζεται ἡ ζωὴ σὲ ὑλικὰ τῆς περὶ νὰ καὶ σὲ πνευματικὰ, ὑψηλὰ πράγματα. Πῶς ἡ ζωὴ εἶνε μιὰ καὶ πῶς ἡ πρὸ μικρὲς ὑλικῆς λεπτομέρειες ἔχουν τὸν ἀντίκτυπὸ τους στὸν ψυχικὸ μας κόσμον. Καὶ πῶς ἡ ὑπηρεσία ποῦ παρέχει μιὰ εὐσυνείδητη μητέρα στὸς δικούς της, καὶ στὴν κοινωνία εἶνε ἕση, ἂν ὄχι ἀνωτέρα, μὲ τὴν ὑπηρεσία μιᾶς γυναίκας ἐπιστῆ-

μονος.

Ἡ γενεά μας ἔντι νὰ καταλάβῃ πὼς ἔπρεπε νὰ συμπληρώσῃ τὴν μόρφωσιν τῆς νοικοκυριάς, κτίζοντας ἐπάνω στὴ θάλασσά ποὺ ἔβηκε, πῆρε τὸν στραθὸς ἄρῶμα φιλοδοξῶντας νὰ μοιάσῃ μὲ τὸν ἄνδρα. Στὴ λάθος αὐτὸ δὲν ἔπασαν μονάχα αἱ Ἑλληνίδες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες τῆς δυτικῆς Ἑυρώπης καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Τώρα ἐκεῖ κατάλαβαν τὴν πλάνην τοὺς καὶ ζητοῦν νὰ συνδυάσουν τοὺς δύο αὐτοὺς τύπους καὶ ἀνάλογα ν' ἀναθρέψουν τὴν νέα γενεά. Θέλουν τὰ κορίτσια μορφωμένα, μὲ δυνατὴ ἀτομικότητα, γιὰ νὰ στηρίζονται στῆς δικῆς τῶν θυγάριες καὶ νὰ ἐπαρκοῦν στῆς ἀνάγκες τῶν τῆς ὕλικές. Γιατὶ ἡ ὕλικὴ ἀνεξαρτησία εἶνε ἀπαραίτητη προϋπόθεσις τῆς πνευματικῆς. Ὁ κισσὸς, ποὺ, ζῆ ἀκουμπισμένους ἐπάνω στὸ δέντρο, δὲν εἶνε πικὰ τὸ ἴδιον κὶ τῆς γενεᾶς τῶν

Μὰ δὲν ξεχνοῦν καὶ τὸν φυσικὸν προσορισμὸν τῆς κοπέλλας, θυμοῦνται πὼς γεννήθηκε γιὰ νὰ γίνῃ μητέρα, ν' ἀναθρέψῃ παιδιὰ, ν' ἀγαπήσῃ νὰ περιποιηθῇ ν' ἀφοσιωθῇ. Προσπαθοῦν λοιπὸν ἢ μόρφωσις τοῦ ἀτόμου τῆς νὰ μὴ τὴν κάμῃ ἀνεκάνο γιὰ τὸν φυλετικὸν τῆς προσορισμὸν· θέλουσιν νὰ συμπληρώσουν τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν μὲ τὴν εἰδικὴν μόρφωσιν ποὺ χρειάζεται σὲ κάθε γυναῖκα. Ἰσορροποῦν τὴν βιβλικὴν μόρφωσιν μὲ τὴν οἰκοκυρικὴν μόρφωσιν ποὺ χρειάζεται γιὰ τὴν ἀνατροφήν καὶ καὶ τὴν περιποίησιν τῶν παιδιῶν. Θυμᾶμαι πόσο ἁρμονικὰ ἀνεπτυγμένες ἦσαν αἱ Ἑλλητιδες φοιτήτριες καὶ θὰ ἤθελα νὰ ἔβλεπαν αἱ Ἑλληνίδες μητέρες τέτοιους τύπους. Πόσο τῆς ἐθαύμαζα, ὅταν ζούσα μαζί τους. Γεμάτες ὕψαια, μὲ πρακτικὸ μυαλὸ καὶ δυνατὴν θέλησιν ἔβλεπαν τὴν ζωὴν ὅπως ἦτο. Οὔτε ἢ ἀνυπόφορη πεζότης τῶν νοικοκυριάδων μας, οὔτε τὸ ἀδίκιο οὐρανοπέταγμα τῶν διανοουμένων μας. Πρῶτες στῆς δουλειᾶς τοῦ σπιτιοῦ καὶ πρῶτες στὴ μέλητη. Ἐλυον μὲ τὴν ἴδια

σοβαρότητα τὰ οἰκοκυρικὰ ζητήματα καὶ τὰ θέματα τοῦ φροντιστήριου.

Καὶ εἶχαν γίνῃ τέτοιες, γιὰτὶ ἰπὸ μικρῆς, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς σπουδῆς τῶν, δοξασσοῦσαν πάντα τὴ μητέρα τους στὰ οἰκιακά. Τὸ καλοκαὶρο ἀνελάμβαναν αὐτὰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἢ περισσότερες μετὰ τὸ γυμνάσιον εἶχαν φοιτήσαι καὶ σὲ οἰκοκυρικὰς σχολὰς.

Ἐβλεπα ἕναν ἰσώτερον γυναικεῖον τύπον. Εἶχαν δυνατὴν καὶ ἐξελεγμένον ἀτομικότητα καὶ ἦσαν πρόθυμα ν' ἀφοσιωθοῦν εἰς ὅ,τι ἐθεωροῦσαν ὡς τὸν ἰσώτερον προσορισμὸν τοῦ φύλλου τῶν, στὴν μητρότητα.

Ἐντελῶς διαφορετικῆς ἦσαν αἱ Γαλλίδες. Μυαλὸ παραγωγισμικὸν μὲ ἀπειρες γνώσεις καὶ συχνὰ—ἄλλοιμονο—κατετρεχμένη ὕψαια. Γυναῖκες τέλεια ἰκατάλληλας γιὰ τὴ ζωὴ. Γι' αὐτὸ ὁ πατριώτης τῶν Marion καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου, γράφει: «δὲν θὰ ἦτο μονάχα μὲτὰ ἀγωγή ἑλλήνης, ἀλλὰ καὶ μὲτὰ ἠθικὴ ἀγωγή ἀποτοχοῦσα, μὲτὰ ἀγωγή στὴν ἰέρα ἐκείνη ποὺ θὰ ἔδιδε στῆς γυναῖκες τὴ δέψα ὅλων τῶν τελειοποιήσεων καὶ τῶν θεῶν εὐδαιμονιῶν, καὶ θὰ τὰς ἐκκαμεν ἠθιδάσων τὴν ἐπίγειον ζωὴν, καθιστῶτα αὐτὰς ἰνικάνους γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ προσορισμοῦ τῶν». Σκέψαι, ἢ ὅποια θὰ ἔπρεπε νὰ μελετηθῇ ἀπὸ τῆς Ἑλληνίδες μητέρες, ἂν θέλουσιν νὰ μορφώσουν τὰ κορίτσια τῶν ἁρμονικὰ καὶ νὰ τὰ ἴδωσιν εὐτυχισμένα.

Σύγχρονα μὲ τὴν πρακτικὴν αὐτὴν μόρφωσιν τοῦ κοριτικοῦ πρέπει ν' ἀρχίσῃ καὶ ἢ διανοητικὴ του. Τὸ κορίτσι ἔχει τὰ ἴδια δικαιώματα νὰ μορφωθῇ, ὅπως καὶ τὸ ἄρσος. Ἐπικροῦν διάφοροι λόγοι γιὰ τοὺς ὁποῖους πρέπει ν' ἀναπτύσσωνται αἱ γυναῖκες, μὰ ὁ πικὸ σπουδαῖος εἶνε ὁ ἠθικὸς λόγος. Πὼς μπορεῖ μία γυναῖκα νὰ εἶνε ἐλευθέρη καὶ ὑπεύθυνος, ἂν δὲν βλέπῃ καθαρὰ τὰ πράγματα τῆς ζωῆς; Τὸ ἰντικτον μονάχα δὲν ἀρκεῖ. Ἐστερα, ἂν ἢ μόρφωσις εἶνε μία προϋπόθεσις τῆς ἀληθινῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς τιμῆς ἀνεξαρτησίας καὶ

μὲτὰ πηγὴ ἀγνῆς χαρῆς, μὲ τὶ δικαίωμα θὰ στερηθῶμε τὴ γυναῖκα ἀπὸ τὰ εὐεργετήματά τῆς; Ἡ μητέρα, λοιπὸν ἂς σκεφθῇ γιὰ τὴν μόρφωσιν τῶν κοριτικῶν τῆς μὲ τὴν ἴδια σοβαρότητα ὅπως καὶ γιὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀρσικῶν τῆς. Δυστυχῶς θὰ δυσκολοῦθῃ νὰ θρῆ κατὰλληλα σχολεῖα γιὰ τὰ κορίτσια τῆς. Ζοῦμε σὲ μεταδρατικὴν ἐποχὴν. Ἀπὸ τῆς μὲτὰ μερὰ τὴ παρθενωγαῖα μας, μὲ τὴν ἐπιπολαῖα καὶ ἀνεπαρκῆ μόρφωσιν ποὺ δίδουν στὰ κορίτσια μας, δὲν ἀντιστοιχοῦν πικὰ στὰς ἀνάγκες τῆς σημερινῆς ζωῆς, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην τὰ γυμνάσια. Αὐτὰ δίδουν πικὸ θετικὴ καὶ τελείαν μόρφωσιν, μὰ τὸ μεγάλο τους κικὸ εἶνε πὼς τὰ προγράμματά τους εἶνε γινόμενα σύμφωνα μὲ τῆς ἀνάγκες τῆς ἀνδρικῆς φύσεως. Εἶποτε δὲν σοῦ θυμίζει, ὅτι ἐκκέρθηκα τῆς ἀνάγκες τοῦ κοριτικοῦ. Ὅταν ἔγιναι, οὔτε ἢ διαφορῆς ποὺ ὑπάρχουν μεταξὺ ἀνδρικῆς καὶ γυναικεῖας διανοητικότητος εἶχαν καλὰ μελετηθῇ, οὔτε αἱ γυναῖκες ἔφθαναν σ' αὐτὴν τὴν βαθμίδα τῆς μορφώσεως γιὰ νὰ χρειασθῇ νὰ τὰς λάβουν ὑπ' ὄψαι. Καὶ ὁ φεμινισμὸς θέλοντας ν' ἀποδείξῃ πὼς κατορθώνει ὅ,τι καὶ ὁ ἄνδρας, ἐσιώπησε καὶ ἄφησε τὸ κράτος στὴν πλάνην του. Γι' αὐτὸ ἢ σημερινὴ μόρφωσις τῶν κοριτικῶν μας δὲν ἀντιστοιχεῖ στὴ γυναικεῖα φύσι. Τὴν πιέζει καὶ πολλὰς φηρῆς καταστρέφει τὰ φυσικὰ τῆς χιρίσματα, χωρὶς στὴ θέσι τους νὰ θέσῃ ἄλλα. Γιατροὶ καὶ ψυχολόγοι σήμερα εἶνε σύμφωνοι πὼς τὴν γυναῖκα τὴν βλάπτει ἢ ἀνδρικὴ μόρφωσις, ποὺ ὑποχρεῶνεται ν' ἀκολουθῇ, γιὰτὶ δὲν εἶνε σύμφωνη πρὸς τὴν φύσιν τῆς.

Καὶ ἐδῶ ἀνοίγεται ἕνα μεγάλο στάδιον ἐργασίας γιὰ τὸν φεμινισμὸ καὶ τοὺς παιδαγωγούς, νὰ θροῦν ποῖα εἶνε ἢ κατὰλληλα μόρφωσι γιὰ τὰ κορίτσια μας καὶ νὰ βοηθήσουν τὸ κράτος γιὰ νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ. Πρὸς τὸ παρὸν ἢ μητέρα ἂς θυμηθῇ τὸ ρητὸν «τὸ μὴ χειρὸν θέλτισον» καὶ ἂς σταίλῃ τὰ κορίτσια τῆς στὰ γυμνάσια, θὰ μὰ-

θουν κάτι τι θετικό και αυτή ως συμπλήρωση στο σπίτι τη μόρφωσή τους, μαθητώντας σ' αυτά της οικιακής εργασίας και συμβουλευόντάς τα ν' ακολουθήσουν καθήκοντα παιδικής ψυχολογίας και παιδοκομίας.

Ο άνθρωπος όμως δεν μπορεί να θεωρηθῆ ὡς μορφωμένος, ἔξ ἢ ἐν ἔχῃ ἀποκτησῆ ἠθικὴν χαρακτῆρα, ἂν δὲν ἔχη μίθην νὰ δελεῖται τὸ κατῆκον του. Ἐὰν νὰ εἶνε ὁμοῦς πλήρης ἡ ἠθικὴ ἀγωγή πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ συνηθίσῃ νὰ κίνη τὸ καλὸ καὶ ν' ἀποφεύγῃ τὸ κακὸ ἐντελῶς ἀσυνείδητα. Ἐἶνε ὥραϊο νὰ ξέβρη κανεὶς νὰ πηλαίῃ ἐναντίον τοῦ πειρασμοῦ, μὰ εἶνε πρὸ πύουρο, ὅταν δὲν ἔχει νὰ ἀλαίστημαξί του. Στὸ σπίτι, ὅπου τὸ παιδὶ ζῆ τὴν πραγματικὴν ζωὴν του, δίδονται εὐκαιρίες γιὰ νὰ δυναμώσῃ τὴν θέλησίν του. Ἡ δρᾶσις του στὸ σχολεῖο εἶνε πολὺ περιορισμένη. Τὸ σχολεῖον θὰ τοῦ μεταδώσῃ μονάχα γνώσεις περὶ τοῦ καλοῦ ἢ τοῦ κακοῦ, θὰ τοῦ μιλήσῃ γιὰ τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, μὰ ὅλαι αὐτὰί καὶ γνώσεις θὰ πᾶνε χαμένες, ἂν εἶνε ἀνήθικο τὸ περιβάλλον μέσα ἢ στὸ ὅποιο ζῆ τὸ παιδὶ. Ἡ ἀσυνείδητος ἐπίδρασις τοῦ κόκλου μας εἶνε πολὺ σπουδαία γιὰ ὅλους μας. Γὰ παιδιὰ ὁμοῦ καὶ ἐιδικότερα τὰ κορίτσια υφίστανται περισσότερο ἀυτὴν τὴν ὑποβολήν. Γι' αὐτὸ ἂν ἀποτύχῃ ἡ ἠθικὴ μόρφωσις τοῦ κοριτσιοῦ, κυρίως παύουν οἱ γονεῖς του, καὶ ἐδικαίτερα ἡ μάνα του. Ἐὰ ἀθῆκον τῆς ἡτο νὰ δώσῃ στὸ κορίτσι τῆς ἀπὸ μικρῶ καλὰς συνήθειες καὶ νὰ τὸ μίθῃ νὰ ζῆ, δεύχοντάς του τῆς πραγματικὰς ἰξίεις τῆς ζωῆς. Ἄν τὸ παρημέλησε ἡ μητέρα αὐτὸ τὸ καθῆκον τῆς, τότε θὰ ἦτο καλλίτερα νὰ ἐμπόδιζε καὶ τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν τῆς κόρης τῆς, γιὰτὶ τῆς δεύει ἐπικίνδυνον ὄπλον στὰ χεῖράς τῆς.

Ὅλας αὐτὰς τῆς ἐνεργειὰς τῆς μιᾶς μητέρας πρέπει νὰ τῆς κανονίξῃ σύμφωνα με τὴν σωματικὴν ἀντοχὴν τῆς κόρης τῆς. Ἐἶνε ἀπαραίτητον νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑγείαν

τῆς, ἂν θέλῃ νὰ ζῆσῃ καλὰ ὡς ἄτομον καὶ νὰ εκπληρώσῃ καὶ τὸν φυλετικὸν τῆς προορισμόν. Ἄς τὴν κίνη ν' ἀγαπήσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ὑπαίθρου καὶ ἂς τὴν συνηθίσει νὰ τηρῆ μερικὸς κανὼνας ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τῆς ζωῆς: ἐγκρατεῖαν σ' ὅλαι τὰς ἀπολαύσεις, λιτότητα, κανονισμένην δειταξίαν τῶν ὥρων τῆς ἡμέρας, δειροκῆ ἀσκησιν θαλήσεως, σταθεράν εὐθυμίαν καὶ συστηματικὴν ἀποφυγὴν καθὲς ἀδικαιολογήτου δυσθυμίας.

Ἐννοεῖται πρὸς ὅλαι αὐτὰ ἡ μητέρα πρέπει νὰ δίδῃ τὸ παράδειγμα. Μονάχα

μὲ λόγια δὲν γίνεται τίποτα. Ἄν δὲν ἔχη τὰς ἰρασιὰς ποῦ θέλει νὰ ἐμπνεύσῃ στὴν κόρην τῆς, ἀδικα θὰ κοπιᾶσῃ. Ἀνάγκη νὰ ἐξυψώνεται καὶ νὰ ἐξελίσσεται ἀδικακοπα γιὰ νὰ χρησιμεύῃ ὡς πρότυπο στὴν κόρη. Ἠράγμα πολὺ δύσκολο, ἀλήθεια, ὄχι ὁμοῦς ἀδύνατον, γιὰτὶ θὰ ἔχη τὴν μητρικὴν ἀγάπην γιὰ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ στὰς προσπάθειάς τῆς.

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

Σ. Α. Παρμένο ἀπὸ τὸ «Ἐλεύθερο Βῆμα» γιὰ τὴν ἐξαιρετικότη καὶ τὴ σημασία του.

ΣΒΕΙ Ο ΛΟΓΟΣ

Σὲ βλέπω καὶ σὲ ξέρω γιὰ ἐρωτᾶρη
λάγνο, στυγνὸ καὶ κολασμένο
κι' ὁμοῦς στὸ δόστηνο γομάρι
ἔρμος ἀπορξίδι ζῶ καὶ μένω!

Σὲ βλέπω μεσ' τῆς γῆς νὰ ζῆς τὰ βούρνια
νὰ σέρνεσαι, νὰ χασταλέθῃς σὰ τὴ σαύρα
κι' ὁμοῦς ἀγνάντια στοὺς θυμούς μου καὶ στὰ φούρνια
στὴ λαύρα ζῶ, καὶ μένω εἰς τὴ λαύρα!

Γιὰτὶ ἔχεις χεῖλις ποῦ μὲ μέθυσαν
ποῦ μὲ δηγᾶνε στὸ μεθύσι τῆς ἀγάπης
θέλησῃ, λόγο, σκέψη, νοῦ μου ἔδυσαν
καὶ μόνο σὺ τιμόνι ὁ ἐρωτᾶρης.

ΦΙΦΗ ΜΟΙΡΟΛΑΤΡΗ

Χαρισμένο στὸν ἀγαπητὸ μου Εὔαγ, Ἀνδρουλιδάκι

ΣΕ ΘΥΜΟΥΜΑΙ

Σὲ θυμοῦμαι σὶ' ἀναμένο μεση μέρι
καὶ μες τὸ δειλινὸ ποῦ ἡχάει ἡ καμπάνα
σὲ θυμοῦμαι σίης ἀύγῃς τὸ ἀστέρι

Σὲ θυμοῦμαι σὰν θὰ σβύσουν τ' ἀστρα
στοὺς γιालοὺς, στὰς πλαγὰς, στὰ πλάνα
ὄνειρά μου, ποῦ τὰ στένω κίστρα!

Σὲ θυμοῦμαι ὦ! γλυκειὰ μου ἐλπίδα
κι' ἂν μακρὰ εἶσαι πάντα στέκεις μπρὸς μου
σὺ μου δίνεις σιτὴ ζωὴ ἀχτίδα

Κι' ἂν πῶς μόνος εἶμαι εἰς τὸ κόσμο λέω
πολυαγαπημένη μου καὶ φῶς μου
μετὰ σὲ γελῶ, μὲ σένα κλέω!

Γεωρ. Γεωρδασάκης